

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.236/2018/4.sz.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2018. május 30. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2018. február 19. napján kihirdetett 25.B.390/2017/11. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott terhére megállapított testi sértés büntette kísérletének törvényhelye: Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés *I. fordulat*.

A Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.653/2017. számon kezelt bűnjelek közül a 20-28. sorszámú dolgok iratok részeként történő kezelését mellőzi és azokat a lefoglalás megszüntetése mellett megsemmisíteni rendeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 5.000 (ötezer) Ft büntügyi költség merült fel, melyet a vádlott visel.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

A Debreceni Törvényszék vádlottat testi sértés büntettének kísérlete [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés) miatt 1 év 10 hónap szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy a vádlott a büntetésből legkorábban az ½ rész kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről - egyes biológiai nyomok, anyagmaradványok iratok melletti kezelését írva elő - és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült büntügyi költség viselésére.

II.

Az ítélet ellen a vádlott jelentett be fellebbezést a büntetés enyhítése érdekében.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf. 133/2018/1-I. számú átiratában a vádlott ittasságának mértékekével kapcsolatban a tényállás kisebb kiegészítésével a jogorvoslattal támadott határozat helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartotta.

A védő a terhelt által bejelentett fellebbezésnek megfelelően a kiszabott szabadságvesztés büntetés enyhítésére illetve a végrehajtás felfüggesztésére tett indítványt. Nyomatékos enyhítő körülményként kérte figyelembe venni a sértett teljes megbocsátását és az időmúlást.

A vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában megbánását hangoztatta. Előadta, hogy a cselekmény óta nem fogyasztott alkoholt, életvezetése pozitív irányban változott. Védőjéhez csatlakozva fenntartotta az enyhítésre irányuló fellebbezését.

III.

A fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírálta. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan jellegű relatív perjogi hibát, amely a bizonyítás törvényességét érintené, vagy az érdemi felülbírálatot kizárná.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak szűk körben volt hiányosság és iratellenesség miatt megalapozatlan [Be. 351. § (2) bekezdés b) és c) pont].

A tényállás azért hiányos, mert a bíróság a hitelt érdemlőnek talált és a tényállás alapját képező orvosszakértői vélemény ellenére nem állapította meg, hogy a vádlott hadonászó, csapkodó mozdulattal sebezte meg a sértettet. A kifejtett erőbehatások módja érdemi tényállásrész, mert kihat a cselekmény helyes minősítésére is. Emellett az elkövetési eszköz leírása is hiányos.

Ezen túlmenően az tényállás a 2. oldal utolsó bekezdésében nem felel meg az iratok tartalmának és ellentétes a 3. oldal 5. bekezdésében foglaltakkal is annyiban, hogy a vádlottnak egyáltalán nincs jövedelme, mert a bíróság által elfogadott terhelti vallomás szerint alkalmi munkát végez és segélyben is részesül (nyomozási irat II. kötet 571-574. lap, 7. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal 2. bekezdés). A tárgyalási vallomás kapcsán megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a vádlott a cselekmény érdemére nézve valóban élt a Be. 117. § (2) bekezdésében írt hallgatás jogával, de személyi körülményeire nézve a jegyzőkönyv szerint nyilatkozni kívánt, így nem sérült a vallomásmegtagadás joga és az önvádra kötelezés tilalmának elve.

A megalapozatlanság nem súlyos és csak részleges, a másodfokú eljárásban az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt.

Az ítélet ezért a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében a tényállást a következők szerint helyesbíti, illetve egészíti ki.

- Az ítélet 2. oldal utolsó bekezdéséből mellőzi, hogy a vádlott jövedelemmel nem rendelkezik.
- A vádlott hadonászó, csapkodó mozdulatokkal sebezte meg a 26,5 cm teljes hosszúságú, 15 cm pengehosszúságú, 11,5 cm nyélhosszú konyhakéssel a sértettet. A kés pengéje a nyélnél 16, a végénél 14 mm szélességű.

A tényállást az elkövetési magatartást tekintetében a másodfokú bíróság dr. orvosszakértő meghallgatásának adatai alapján egészítette ki (7. számú elsőfokú bírósági tárgyalási jegyzőkönyv 2-3. oldal). A szakértő szakszerűen és alaposan megindokolta, hogy a sérülések elhelyezkedéséből, jelentéktelen voltából, a testüreg megnyílásának hiányából arra lehet következtetni, hogy a vádlott csapkodva támadott a késsel. A szakértő előadásának tényállásba foglalása nem volt mellőzhető, figyelemmel arra, hogy megerősítette az elsőfokú ítélet minősítését és a súlyosabb minősítés megállapítása ellen szólt. Az elkövetés eszközével kapcsolatban a tényállás kiegészítése és helyesbítése az orvosszakértői bűnjelvizsgálat adatain alapult (nyomozási irat I. kötet 355-355. lap).

Ezen túlmenően az ítélet tábla a tényállás részének tekinti az elsőfokú ítélet bizonyítékokat értékelő részében a 12. oldal 4. bekezdésében írt megállapítást, miszerint a vádlott a vádbeli cselekmény elkövetésekor súlyos fokban ittas volt, véralkohol koncentrációja 3,06 g/l ezrelék körül volt.

Az ittasságra vonatkozó tények kapcsán a másodfokú bíróság a következőket emeli ki. Töretlen abban a bírói gyakorlat, hogy a tényállás körébe tartoznak - és így a másodfokú eljárásban irányadók - az elsőfokú bíróság azon ténymegállapításai is, melyeket a Be. 258. § (3) bekezdésének megfelelő tagolásától eltérően az ítélet nem az idézett törvényhely b) és c) pontjában meghatározott részeiben, hanem a bizonyítékok számbavétele és értékelése során tesz (EBH2005. 1192., EBH2007. 1677). A bíróság a tényállásban megállapította a 4. oldal 3. bekezdésében, hogy a vádlott a cselekmény elkövetésekor erősen ittas állapotban volt, a bizonyítékok mérlegelése során pedig a vegyészszakértői vélemény alapján (nyomozási irat II. kötet 643. oldal), hogy a súlyos fokú alkoholos befolyásoltságot a 3,06 g/l véralkoholszint eredményezte. Ennek következtében a vádlotti ittasság tekintetében hiányosságban megnyilvánuló megalapozatlanság [Be. 351. § (2) bekezdés b) pont] nem volt rögzíthető, így a tényállás külön kiegészítésére e körben a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával nem volt szükség, csak annak megállapítására, hogy az ittasság mértékére tett megállapítás is a tényállás részét alkotja. Az ittasság pontos mértékének egyébként az elbírált ügyben érdemi jelentősége nem volt, az elsőfokú ítélet történeti tényállásában jelzett súlyos ittasság alapján már önmagában levonhatók a szükséges jogkövetkezmények. Ettől függetlenül kétségtelen, hogy az ítélet szerkesztésekor nem lehet a Be. 258. § (3) bekezdésében írt szabályokat figyelmen kívül hagyni.

Az elkövetési magatartás és az elkövetési eszköz vonatkozásában azonban valóban indokolt volt a kiegészítés, valamint a vádlott jövedelmi viszonyaival kapcsolatban a helyesbítés, mellyel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 352. § (2) bekezdése értelmében a másodfokú ítélet alapját képezte.

A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat számba vette. A vádlott ittassága folytán nem emlékezett nagyanyja késsel történő bántalmazására, azonban sértett egységes, ellentmondásmentes vallomásai, a cselekményről közvetett információval rendelkező más személyek tanúvallomásai, a helyszín adatai, az orvosszakértői vélemény, a lefoglalt kés mint tárgyi bizonyíték és a lényeges okirati bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, melyet perorvoslat egyébként nem támadott, a teljes revízió elve folytán azonban értelemszerűen a felülbírálat a tényállás megalapozottságának vizsgálatára is kiterjedt. A törvényszék indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett annak megjegyzésével, hogy szükségtelen az ítéletben a vallomások tartalmának jegyzőkönyvi részletességű felhívása, különösen hangsúlyos ez a vádlott elkövetés napján történő italozásának részleteire, melynek az objektív adatok (vegyésszakértői vélemény, vérvételi jegyzőkönyvek) tükrében nincs jelentősége. Az ítélet 5. oldalának utolsó bekezdése annyiban helyesbítendő, hogy a vádlott a cselekményre nézve tagadta meg a vallomástételt, személyi körülményei tekintetében nem élt a hallgatás jogával.

Az elsőfokú bíróság, figyelemmel büntethetőségi akadály hiányára is, okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak. A törvényszék a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatában meghatározott szempontokat alapvetően helyesen vette figyelembe. Utalni kell azonban rá, hogy a vádlott súlyos fokú ittassága miatt az alanyi oldal önhibából eredően nem volt teljes, ezért a III. Büntető Elvi Döntés iránymutatásainak megfelelően a vádlott elkövetéskor aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára a tárgyi tényezők alapján lehet megalapozottan következtetést vonni ezért az alanyi oldallal kapcsolatosan az ítélet 11. oldal utolsó és a 12. oldal első bekezdésében írtakat a másodfokú bíróság mellőzi. Kiemeli egyben, hogy az orvosszakértői és az elmeorvosszakértői bizonyítás anyagát a bizonyítékok értékelésekor és nem az ítélet minősítéssel kapcsolatos részében kell elemezni. A vádlotti tudattartalom tisztán jogkérdés és azt el kell határolni a ténykérdésektől.

Kétségtelen, hogy a vádlott élet kioltására alkalmas késsel több esetben sebezte meg, részben életfontosságú képleteket is tartalmazó testrészen az idős sértettet. Az erőbehátások intenzitása azonban nem volt jelentős, ezen túlmenően nagy jelentőséggel bír, hogy testüreg nem nyílt meg, a vádlott nem irányzottan, hanem csapkodva, hadonászva támadott és a sérülések csak 8 napon belüli gyógytartamúak voltak. Az értékelhető tárgyi körülményekből ezért arra lehetett következtetést vonni, hogy a vádlott a testi épség megsértése kapcsán egyenes szándékkal cselekedett, míg az eredményre nézve eshetőleges volt a szándéka. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott terhére nem állapította meg még eshetőleges formában sem az ölési szándékot (BH2004. 92., BH2006. 240., BH2016. 228.). A bűncselekmény minősítése így törvényes azonban az elsőfokú bíróság a Be. 258. § (2) bekezdés d) pontjától és a Kúria 61. BK véleményének 3. a) pontjától eltérve nem jelölte meg, hogy a Btk. 164. § (8) bekezdésének I. fordulata szerint minősül a cselekmény életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének. A felhívott bekezdés szerint azonos büntetési tétellel fenyegetett a II. fordulat értelmében a halált okozó testi sértés is, ezért az I. fordulat megjelölése nem mellőzhető, annak feltüntetését ezért a másodfokú bíróság pótolta.

Emellett az ítélet indokolását annyiban helyesbíteni kellett a 10. oldal utolsó bekezdésében és a 13. oldal 3. bekezdésében, hogy a hivatkozott kúriai testületi döntés megnevezése helyesen: 3/2013. Büntető jogegységi határozat. Az indokolás kisebb pontatlanságai rendszerint nem igényelnek korrekciót, de a bíróságokra kötelező erejű jogegységi határozat a helyes minősítés szempontjából meghatározó, a 3/2003. számra utalás, vagy pedig a „Büntető jogegységi Döntés” megfogalmazás változtatás nélkül nem maradhatott.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket nagyrészt feltárta. További enyhítő körülmény azonban a távoli kísérlet, míg külön nyomatékos súlyosító tényező a súlyos fokú ittas elkövetés. Az indokolt kiegészítéstől függetlenül a törvényszék a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek is megfelelő, tettarányos büntetést szabott ki.

A Btk. 79. §-a szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el (egyéni és általános megelőzés). A Btk. 80. § (1) bekezdése szerint a büntetést e törvényben meghatározott keretek között, a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez. A büntetés kiszabása során igen hangsúlyos az egyéniesítés, valamint a szankciónak a tett arányához igazodása. A büntetéskiszabás során a büntetőjog általános elveire, és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni. „A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek” (1214/B/1990. AB határozat).

Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés az idézett elveknek megfelel. Az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott 1 év 10 hónap szabadságvesztés és a 2 év közügyektől eltiltás eltúlzottan szigorúnak semmiképp sem tekinthető, inkább enyhe, súlyosítására azonban a vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában nem kerülhetett sor. Az idős vérszerinti felmenő sérelmére súlyosan ittasan, késsel erőszakos bűncselekményt elkövető, kifogásolható életvezetésű vádlottnál a büntetés enyhítésének, avagy a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre felfüggesztésének nem álltak fenn a feltételei, így az enyhítést célzó védelmi fellebbezés eredményre nem vezethetett. A közügyektől eltiltás indokolása kapcsán viszont megjegyzi az ítéletábra, hogy általánosságban a „Btk. Kommentár” felhívása pontatlan, mert az idézett mű a teljes címének, a szerzők, a szerkesztők nevének, a kiadónak, a kiadás helyének és évének feltüntetése nélkül beazonosíthatatlan.

Megfelel a törvénynek azon - egyébként igen méltányos - elsőfokú ítéleti rendelkezés is, hogy a vádlott a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható [Btk. 38. § (3) bekezdés].

Az ítélet egyéb, járulékos kérdésekben hozott rendelkezései is alapvetően törvényesek.

A lefoglalt biológiai nyomok (minták), anyagmaradványok (bűnjeljegyzék 20-28. szám) iratok melletti kezelésére azonban nincs megfelelő törvényi ok. A lefoglalás megszüntetése helyes, azonban a Be. 155. § (8), (9) bekezdésének alkalmazásával az értékkel nem bíró, a bűnügyi irathoz megfelelően jellegük folytán egyébként sem csatolható, szakértői vizsgálatot már egyértelműen nem igénylő, részben fertőzésveszélyes mintákat meg kell semmisíteni, ezért a másodfokú bíróság e körben módosította az elsőfokú bíróság döntését (lásd Debreceni Ítéletábra Bf.II.62/2018/18.számú határozat).

E körben kiemeli a másodfokú bíróság, hogy nem tartható már az a gyakorlat, miszerint az értéktelen, szakértői vizsgálatot nyilvánvalóan nem igénylő, a kívülvilágban megjelenő formájuknál fogva irat melletti kezelésre alkalmatlan dolgok esetében a bíróság a megsemmisítést mellőzze.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdés alkalmazásával helyben hagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő eljárásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg, melyet a bűnösnek kimondott vádlott visel.

Debrecen, 2018. május 30.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér sk. előadó bíró, Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 25.B.390/2017/11.sz. ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2018. május 30.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül
tisztviselő